

Research Paper

Designing a Model and Prioritizing the Factors Affecting the Formation of Sport Start-Ups**M. Talebi¹, P. Nourbakhsh², A. Zarei³, M. Noorbakhsh⁴**

1. Ph.D. Student, Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran
2. Professor, Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran (Corresponding Author)
3. Associate Professor, Department of Sport Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
4. Professor, Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

Received: 2020/08/18

Accepted: 2020/10/31

Abstract

The growth of start-ups affects the country's economy, which creates employment and sometimes prevents the closure of businesses. The purpose of this study was to design a model and prioritize the factors affecting the formation of sports start-ups with a structural equation modeling approach. This study had a mixed (qualitative-quantitative), exploratory design. The statistical population of the qualitative part consisted of 15 professors of sports management and start-up experts. In the quantitative part, the participants included graduate students (between 5 and 10 people for each question). 300 statistical samples were selected by proportional stratified sampling method. The data collection tool in the qualitative part was the semi-structured interview. The results of the interview were used to design a questionnaire with 4 main factors and 13 sub-factors. The content validity of the questionnaire was confirmed by 15 sports management professors and experts and the construct validity was confirmed by exploratory and confirmatory factor analysis. AMOS and SPSS softwares, Version 23 were used for modeling structural equations and other tests. Adequacy of sample size turned out to be $KMO = 0.78$ and the goodness test indices of the fit of the model and the final model in 4 factors of managerial, commercial, environmental and technical were confirmed. It is suggested that analyzing each of the factors provides the ground for reducing possible problems and obstacles and increase the probability of sports startup's success.

Keywords: Start-up, Entrepreneur, Business, Modeling

1. Email: mahboobe_5639@yahoo.com
2. Email: parivashnourbakhsh@yahoo.com
3. Email: dr_alizarei@yahoo.com
4. Email: mahvashnoorbakhsh@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

In recent decades, due to various economic, social and technological developments such as increasing urbanization, changes in levels and patterns of consumption and increasing the influence and use of new technologies, human life has faced with new challenges and issues in lifestyle and environment. On the other hand, phenomena such as obesity and aging, lack of sustainable water resources, climate change, air pollution, food safety and security, and waste in recent decades have become key issues for human beings influencing our future and survival. However, these challenges have created a new paradigm of life that is full of opportunities and new business models. There is a lack of studies and research in the start-up business or start-ups in Iran, especially in the field of sports, both national and international (Boldureanu et al., 2020; Ndofirepi, 2020; Vamvaka et al., 2020). Hence, there is a gap in this area as it requires to conduct such research to fill this gap. Therefore, the researcher decided to study and explore the effective skills in the business process of sports management students. On the other hand, if we want to take a start-up or start-up business in the country seriously, Iran's educational system must be reformed so that the graduates have the practical skills to start a new business. To ensure the development of business start-up skills in students, it seems necessary to identify the effective start-up skills for students and the role of each of these skills in the development of start-ups. Therefore, this study was conducted with the aim of designing a model to prioritize the effective factors on the formation of sports start-ups (examining the effectiveness and prioritization of each factor based on the analysis of logical relationships and collected data).

Materials and Methods

The present study had a mixed (qualitative-quantitative), exploratory design. The statistical population of the qualitative part consisted of 15 professors of sports management and start-ups. In the quantitative part, the participants included the graduates as it required between 5 and 10 people for each question, and 300 statistical samples were selected by the proportional stratified sampling method. The data collection tool in the qualitative part was the semi-structured interview. The results of this interview were applied to design a questionnaire with 4 main factors and 13 sub-factors.

Findings

To fit the model of factors affecting the formation of sports start-ups, the goodness of fit statistic was used. In general, the goodness test indices confirmed the fit of

the model. Therefore, the model of factors affecting the formation of sports start-ups in terms of fitness indicators is appropriate.

Table 1- The results of the goodness of fit test “Consistent with the model data set of factors affecting the formation of sports startups

Fit indices	Fit statistics/ indices	Critical Value	Quantities	Results
Ka Square / Degree of Freedom	X ² /df	<3	2.11	Confirm
Root mean square Error of Approximation(RMSEA)	RMSEA	(<0.1)or<0.08	0.086	Confirm
Parsimony Normed Fit Index (PNFI)	PNFI	>0.90	0.75	Confirm
Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI)	PGFI	>0.90	0.59	Confirm
Normed Fit Index (NFI)	NFI	>0.90	0.96	Confirm
Non-Normed Fit Index (NNFI)	NNFI	>0.90	0.97	Confirm
Comparative Fit Index (CFI)	CFI	>0.90	0.98	Confirm
Incremental Fit Index (IFI)	IFI	>0.90	0.98	Confirm
Relative Fit Index (RFI)	RFI	>0.90	0.95	Confirm
Goodness of Fit Index (GFI)	GFI	>0.90	0.88	Confirm
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	AGFI	>0.90	0.82	Confirm

Conclusion

As the study's findings indicated, it should be noted that although the establishment of sports start-ups can solve an important part of the economic problems of students and graduates of physical education and the sports industry; nevertheless, it is necessary that enthusiasts and people who intend to provide the grounds for launching successful sports start-ups in the country, pays special attention to the cases identified in this study and plans to eliminate possible shortcomings. For this purpose, a model of factors affecting the formation of sports startups was developed as the use of this model can be a good beacon on this issue. The results showed that the four main managerial, commercial, environmental and technical factors affect sports startups. Researchers in their study pointed to a number of factors and components affecting the success of businesses and startups, especially sports startups. This can also confirm the

importance of the developed model. According to the findings, it is suggested that the founders of sports start-ups develop their management skills such as forward-looking scheduling and planning, coordination and decision-making ability, organizing and team-building skills and negotiation skills, to improve the status of managerial agents and subsequently provide them with the success of their start-ups. Moreover, the founders of sports start-ups by developing skills such as economic knowledge and sales ability, the ability to finance and the ability to mass-produce new products, improve the status of business agents and consequently the success of start-ups.

Finally, it is recommended that in addition to improving academic education topics related to start-ups and entrepreneurship, the founders of sports startups also strengthen skills such as the ability to analyze international organizations and master their language and familiarity with sports approaches, provide the ground for improving the status of technical factors and subsequently the success of their start-up. This study was performed by cross-sectional method. Longitudinal research on start-up jobs with fitted model components can continue the way for impact and value of development programs to build sports start-ups. Finally, although it may not be easy to meet the recommendations and the intended audience, the findings of this study clearly point to the important factors leading to improve start-up formation in order to achieve the desired situation.

References

1. Boldureanu, G., Ionescu, A. M., & Bercu, A. M., Bedrule-Grigorut,a, M. V., Boldureanu. (2020). Entrepreneurship education through successful entrepreneurial models in higher education institutions. *Sustainability*, 12, 1-33.
2. Ndofirepi, T. M. (2020). Relationship between entrepreneurship education and entrepreneurial goal intentions: psychological traits as mediators. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 9 (2), 1-20.
3. Vamvaka, V., Stoforos, C., Palaskas, T., & Botsaris, C. (2020). Attitude toward entrepreneurship, perceived behavioral control, and entrepreneurial intention: dimensionality, structural relationships, and gender differences. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 9(5), 1-26.

طراحی مدل و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی

محبوبه طالبی^۱، پریوش نوربخش^۲، علی زارعی^۳، مهوش نوربخش^۴

۱. دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
۲. استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران (نویسنده مسئول)
۳. دانشیار گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۴. استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۲۸

چکیده

رشد استارت‌آپ‌ها بر اقتصاد کشور تأثیرگذار است و باعث تولید اشتغال و گاهی مانع از تعطیل‌شدن کسب‌وکارها می‌شود. هدف پژوهش، طراحی مدل و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی با رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. روش پژوهش آمیخته (کیفی-کمی) با رویکرد اکتشافی بود. پانزده نفر از اساتید مدیریت ورزشی و فعالان حوزه کسب‌وکار نوپا، جامعه آماری بخش کیفی را تشکیل دادند. در بخش کمی، جامعه آماری دانشجویان تحصیلات تکمیلی بودند که برای هر سؤال بین پنج تا ۱۰ نفر موردنیاز بود؛ بنابراین ۳۰۰ نمونه آماری به روش طبقه‌ای نسبتی انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در بخش کیفی مصاحبه نیمه‌ساختارمند بود که نتایج برگرفته از این مصاحبه در قالب یک پرسشنامه با چهار عامل اصلی و ۱۳ عامل فرعی طراحی شد. روایی محتوایی پرسشنامه توسط ۱۵ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و خبرگان و روایی سازه آن از طریق تحیل عاملی اکتشافی و تأییدی، تأیید شد. برای مدل‌سازی معادلات ساختاری و سایر آزمون‌ها از نرم‌افزارهای آموس و اس.پی.اس.اس نسخه ۲۳ استفاده شد. کفایت حجم نمونه $KMO=0/78$ گزارش شد و براساس شاخص‌های آزمون نیکویی برازش تناسب مدل، مدل نهایی در چهار عامل مدیریتی، تجاری، محیطی و فنی تأیید شد. پیشنهاد می‌شود، علاقه‌مندان به راه‌اندازی استارت‌آپ‌های ورزشی با تحلیل هر یک از عوامل، زمینه کاهش مشکلات و موانع احتمالی را فراهم کنند و احتمال موفقیت استارت‌آپ خود را افزایش دهند.

واژگان کلیدی: استارت‌آپ، کارآفرین، کسب‌وکار، مدل‌سازی.

1. Email: mahboobe_5639@yahoo.com
2. Email: parivashnourbakhsh@yahoo.com
3. Email: dr_alizarei@yahoo.com
4. Email: mahvashnoorbakhsh@yahoo.com

مقدمه

محیط کسب و کار در سراسر جهان در حال تغییر است. استارت‌آپ‌ها اقتصاد و کسب و کارهای سنتی را کاملاً متحول کرده‌اند. استارت‌آپ^۱ رویکرد و مفهومی است که در کمتر از یک دهه توانسته است در دنیای کارآفرینی و کسب و کار، انقلاب بزرگی ایجاد کند؛ اینکه بتوان براساس یک ایده درآمدزا، سیستم یا سازمانی را متولد کرد و به آستانه رشد و سرمایه‌گذاری رساند. استارت‌آپ یا معادل فارسی آن «رویداد شتاب»، رویدادی است که به منظور راه‌اندازی شرکت‌ها و کمپانی‌های نوپا برگزار می‌شود. بنا به تعریف متخصصان، استارت‌آپ، کمپانی نوپایی است که راه‌حلی نوین برای یک مسئله ارائه می‌کند؛ درحالی‌که تضمینی برای موفقیت کمپانی از طریق راه‌حل ارائه‌شده وجود ندارد. به‌هرحال، استارت‌آپ به‌عنوان سرمایه‌گذاری کارآفرینانه به‌منظور راه‌اندازی کسب و کاری جدید به‌صورت یک شرکت نوپا ظهور می‌کند. برای راه‌اندازی و توسعه، این شرکت‌ها به ارزیابی و تجزیه و تحلیل و توسعه ایده خود نیاز دارند (سوناندا^۲، ۲۰۱۷، ۱۶۷).

مازوکانو^۳ (۲۰۱۸) بیان می‌کند، این سیاست‌گذاری‌های آینده‌نگر دولت است که می‌تواند به ظهور شرکت‌های بسیار موفق چون گوگل، اپل و... منجر شود. محمدیان، مریدیان پیر دوستی و نصر اصفهانی (۲۰۱۸) نیز معتقدند که دولت می‌تواند از روش‌های مختلفی چون ایجاد پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، اصلاح مقررات، کمک‌های مالی و... بر روند توسعه استارت‌آپ‌ها تأثیرگذار باشد. استارت‌آپ‌ها می‌توانند به دولت در بسیاری از پروژه‌های فناورانه و نوآورانه نیز کمک شایانی کنند. در جهان رقابتی امروز، ایجاد کسب و کار نوپا (استارت‌آپ) نقش مهمی در رشد، توسعه و صنعتی‌شدن اقتصاد کشورها ایفا می‌کند. امروزه اقبال جهانی به مقوله اقتصاد دانش‌محور زمینه فعالیت اکثر شرکت‌های نوپا را به‌سوی دانش و فناوری سوق داده است. رشد سریع دانش و تغییرات نوآورانه، از یک سو محرک کارآفرینان برای ایجاد کسب و کارهای نوپاست و از سوی دیگر با کاهش چرخه عمر محصولات و افزودن سرعت منسوخ‌شدن نوآوری‌ها، شکست زودرس کسب و کارهای نوپا را رقم می‌زند. تنها در ایالات متحده آمریکا در صورت موفقیت این کسب و کارها میزان رشد و انتفاع آن‌ها بسیار چشمگیر است. نگاهی به موفقیت شرکت‌هایی چون گوگل، می‌درایو، بلو آپرون^۴ و از این قبیل

1. Start up
2. Sunonda,
3. Mazzucato
4. BlueApron

گواهی بر این ادعاست (فیگرم، ۲۰۱۵، ۵). آندرگ^۱ (۲۰۲۰) با ارائه ده استارت‌آپ برای تحصیلات عالی معتقد است، دانشجویان با یادگیری تجارب با استفاده از واقعیت‌های مجازی و تقویت‌شده دارای ایده منحصر به فرد در کسب‌وکار می‌شوند؛ این در حالی است که دوره‌های کارآفرینی و خلق کسب‌وکارهای جدید ورزش بخشی از برنامه‌ریزی مدیریت ورزشی محسوب می‌شود؛ چراکه برخی دانشجویان امید به داشتن تجارت ورزش‌محور خود را دارند (بورگس^۲، ۲۰۱۰). در کشور ما به علت وجود نیروهای دانش‌آموخته ورزشی که تعداد درخور توجهی از آنان بیکار هستند، کسب‌وکارهای نوپا ورزشی می‌توانند زمینه مناسبی برای ایجاد اشتغال فراهم آورند. افزایش چالش‌هایی مثل شهرنشینی و کاهش تحرک در کشور و احتمالاً نبود رقیب‌های سنتی در این کسب‌وکار، ورود کارآفرینان و استارت‌آپ‌های ورزشی موجب اثرات بیشتری بر اقتصاد و اشتغال در حوزه ورزش می‌شوند. شناخت مخاطب‌های استارت‌آپ‌های ورزشی یکی از مهم‌ترین اقدامات برای شروع کار است تا برای پاسخ به نیازهای هر گروه از مخاطب‌ها، ایده‌های خلاقانه ارائه شود. نیازها و چالش‌های موجود، فرصت‌های کلیدی را برای توسعه استارت‌آپ‌های ورزشی به وجود آورده‌اند. مخاطب‌های استارت‌آپ‌های ورزشی عبارتند از: عموم مردم، ورزشکاران مبتدی، ورزشکاران حرفه‌ای، مربیان، طرفداران ورزشی، باشگاه-داران و مدیران ورزشی و نهادهای سیاست‌گذار.

پژوهش‌های اندکی در داخل کشور و خارج از کشور برای شناسایی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی انجام شده‌اند. اوایی و احمد^۳ (۲۰۱۲) عنوان می‌کنند، حمایت و کمک دولت نقش مؤثری در کسب‌وکار جدید دارد و مشکلات اجرایی و مالی مانع تلاش برای سرمایه‌گذاری می‌شود. نبی، هولدن و والمسری^۴ (۲۰۱۵) مدلی را درباره ابعاد ایجاد شغل و فرایندهایی که در کسب‌وکارهای استارت‌آپ مشارکت دارند، طراحی کردند که نوآوران با بلوغ زیاد در بعد بلوغ کارآفرینی، مسیرهای شغلی را برحسب کشف شغل، درک خود، آگاهی از نقش کارآفرینی و حمایت مداخله‌گرها و بعد کسب‌وکار با نوآوری زیاد یا پیچیده را برحسب فکر، فعالیت‌های استارت‌آپ، محتوای بازار و ویژگی‌های صنعت انتخاب می‌کنند. مک‌کی^۵ (۲۰۱۵) بیان می‌کند، بین شرکت در ورزش‌ها و موفقیت در کارآفرینی ارتباط وجود ندارد. ساک‌کونن^۶ (۲۰۱۷) معتقد است تصمیم‌گیری فردی،

1. Anderegg
2. Burgess
3. Ooi & Ahmad
4. Nabi, Holden & Walmsley
5. Mac Kay
6. Saukkonen

استقلال، خودآگاهی از خودکارآمدی در مهارت‌های کارآفرینی، رشد، توانایی تأثیرگذاری، داشتن دانش اساسی کارآفرینی، خودرهبری و سرمایه‌گذاری از عوامل توسعه مشاغل کارآفرینی هستند. همچنین او عنوان کرد، فقط ۴۳ درصد از دانشجویان ترجیح می‌دهند شغل خود را به‌عنوان تجارت استارت‌آپ شروع کنند. باچنیک، گیلاد و مایتال^۱ (۲۰۱۸) بیان می‌کنند، بیشتر دانشجویان استارت‌آپ‌ها را بدون داشتن هیچ‌گونه تجربه‌ای در فعالیت‌های کارآفرینی در مدت تحصیلات دانشگاهی شروع می‌کنند. براساس پژوهش بولدورئانو و همکاران^۲ (۲۰۲۰)، مدل‌های کارآفرینی موفق به‌طور مثبت در نگرش‌ها و مقاصد دانشجویان مؤثرند و به جهت‌دهی زیاد درک دانشجویان درباره مزایای اجتماعی استارت‌آپ (کسب‌وکار جدید) در مقایسه با درآمد زیاد منجر می‌شود. همچنین مدیریت در ارتباطات و تکنولوژی نقش مؤثری در روند ادامه کسب‌وکار دارد. ندوفایرپی^۳ (۲۰۲۰) نقش میانجی ویژگی‌های روان‌شناختی مانند نیاز به پیشرفت، تمایل خطرپذیری و مرکز کنترل درونی را در رابطه بین آموزش کارآفرینی و مقاصد کارآفرینی در دانشجویان بررسی کرد. وی دریافت که از بین سه ویژگی روان‌شناختی مذکور، فقط نیاز به پیشرفت نقش میانجی بین تأثیر آموزش و مقاصد کارآفرینی برای ایجاد کسب‌وکار جدید دارد. نتایج پژوهش وامواکا، استوفوروس، پاراسکاس و بوتساریس^۴ (۲۰۲۰) نشان داد، خودکارآمدی ادراک‌شده و کنترل ادراک‌شده دو عامل شناختی و قصد انتخاب، تعهد به کار آفرینی و کسب‌وکار نوپا سه عامل واسطه‌ای نگرش دانشجویان به کسب‌وکار نوپا هستند. امینی، جمشیدی و حیدری‌نژاد (۲۰۱۴) دریافتند، بیشترین موانع برای ایجاد کسب‌وکار از نظر دانشجویان، به‌ترتیب موانع آموزشی و سپس فردی‌اند. عظیم‌زاده (۲۰۱۴) نیز به این نتیجه دست یافت عوامل فردی، محیطی و سرمایه‌ای در ایجاد کسب‌وکارهای ورزشی نقش مؤثری ایفا می‌کنند. در دهه‌های اخیر با توجه به تحولات مختلف اقتصادی، اجتماعی و فناورانه مانند افزایش شهرنشینی، تغییر الگوی مصرف و میزان مصرف‌گرایی و افزایش نفوذ و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، زندگی بشر با چالش‌ها و مسائل جدیدی در سبک زندگی و محیط‌زیست مواجه شده است. از سوی دیگر پدیده‌هایی مانند چاقی و پیری جامعه، کمبود منابع آبی پایدار، تغییرات آب و هوایی، آلودگی هوا، ایمنی و امنیت غذایی و پسماند در دهه‌های اخیر به مسائلی کلیدی برای بشر تبدیل شده‌اند که آینده و بقای ما را تحت‌تأثیر خود قرار می‌دهند؛ با وجود این، این چالش‌ها در نوع خود پارادایم

1. Buchnik, Gilad, Maital
2. Boldureanu
3. Ndofirepi
4. Vamvaka, Stoforos, Palaskas, Botsaris

جدیدی از زندگی را رقم زده است که مملو از فرصت‌ها و الگوهای نوین کسب و کار است. به دلیل فقر مطالعاتی و پژوهشی در زمینه کسب‌وکار نوپا یا همان استارت‌آپ‌ها در کشور به‌خصوص در حوزه ورزش، چه در خارج از کشور و چه در داخل، پژوهش‌های بسیار محدودی انجام شده است؛ به طوری که این امر خلأ علمی در این زمینه ایجاد کرده است؛ به همین منظور برای رفع این خلأ علمی انجام پژوهش حاضر ضرورت دارد؛ از این رو محقق بر آن شد تا موضوع پژوهش خود را در زمینه استارت‌آپ در حوزه ورزش انتخاب کند و در این عرصه پهنای، مهارت‌های مؤثر در فرایند کسب‌وکار دانشجویان مدیریت ورزشی را بررسی و کاوش کند. از سوی دیگر، اگر بخواهیم استارت‌آپ یا راه‌اندازی کسب‌وکار نوپا را در کشور جدی بگیریم، باید نظام آموزشی ما به سویی هدایت شود که افرادی که فارغ‌التحصیل می‌شوند، مهارت‌های کاربردی برای راه‌اندازی کسب‌وکار جدید را داشته باشند؛ بنابراین برای کسب اطمینان از توسعه مهارت‌های راه‌اندازی کسب‌وکار در دانشجویان، لازم است مهارت‌های مؤثر راه‌اندازی کسب‌وکار نوپای دانشجویان شناسایی شوند و نقش هر یک از این مهارت‌ها در توسعه استارت‌آپ‌ها مشخص شود؛ از این رو این پژوهش با هدف طراحی مدل و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی (بررسی تأثیرگذاری و اولویت‌بندی هر کدام از عوامل بر مبنای تجزیه و تحلیل روابط منطقی و داده‌های جمع‌آوری شده) انجام شد.

روش پژوهش

روش تحقیق حاضر از نوع آمیخته (کیفی-کمی) با رویکرد اکتشافی بود؛ بنابراین این پژوهش در مرحله اول به صورت کیفی و در مرحله دوم به صورت کمی انجام شد. جامعه آماری در بخش کیفی، ۱۵ نفر از خبرگان متخصص در زمینه مدیریت ورزشی و نیز فعالان حوزه کسب‌وکار نوپا بودند. با توجه به اطلاعات کسب‌شده، جامعه آماری در بخش کمی، ۱۶۵۹ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشور (دولتی)، ورودی سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ در بیست و دو دانشگاه دارای گرایش مدیریت ورزشی بودند. در بخش کیفی برای انجام مصاحبه نیم‌ساختاریافته و ساخت پرسشنامه خبرگانی که در زمینه مدیریت ورزشی و استارت‌آپ تخصص لازم را داشتند، به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و سپس به بیان آرا و دیدگاه‌های خود درباره عوامل و سؤالات مصاحبه پرداختند. نمونه‌گیری تا زمان اشباع نظری داده‌ها ادامه یافت (۱۵ نفر). در بخش کمی (برازش مدل) نیز با توجه به اینکه برای هر سؤال بین پنج تا ۱۰ نفر لازم بود، ۳۰۰ نفر به روش طبقه‌ای تصادفی نمونه آماری را تشکیل دادند. ۱۵۰ نفر به صورت مجزا از نمونه آماری

به منظور تحلیل عامل اکتشافی در نظر گرفته شدند؛ زیرا طبق نظر بیرنه (۲۰۱۶)، برای تحلیل عامل اکتشافی حداقل حجم نمونه ۱۵۰ نفر است.

ساخت پرسشنامه محقق ساخته در دو مرحله انجام شد: در مرحله اول به بررسی ادبیات و مبانی نظری مرتبط با شکل گیری استارت آپ ها پرداخته شد. سپس مصاحبه نیمه ساختاریافته با فعالان حوزه کسب و کار برای تعیین عوامل انجام شد. ابتدا توضیحاتی درباره موضوع پژوهش ارائه شد و از آن ها خواسته شد تا نظر خود را درباره هر یک از عوامل یا عوامل دیگر مدنظر آنان عنوان کنند.

مراحل تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده از مصاحبه در سه مرحله کدگذاری به شیوه استراس و کوربین انجام شد. در مرحله اول، مقوله های اولیه، اطلاعات را درباره پدیده در حال مطالعه به وسیله بخش بندی اطلاعات شکل دادند. در این پژوهش از کدگذاری باز اولیه از ۱۵ مصاحبه، ۱۷۹ کد به دست آمد. در مرحله دوم، ویژگی ها و ابعاد حاصل از کدگذاری باز تدوین شد و سر جای خود قرار گرفت تا دانش بیشتری درباره روابط ایجاد شود. در این مرحله تمامی کدهای باز نهایی دوباره بازبینی شد و با ادبیات پژوهش مقایسه شد که محقق در این مرحله به ۱۵ حوزه دست یافت. مرحله سوم استفاده از کدگذاری انتخابی بود که کدگذاری انتخابی براساس نتایج کدگذاری های باز و محوری انجام گرفت و در نهایت، هر کدام از حوزه ها در چهار مؤلفه اصلی قرار گرفت؛ در نتیجه با توجه به دیدگاه مصاحبه شونده گان، مطالعه کتب و مقالات علمی و اینترنتی و مدل برخاسته از پژوهش، چهار عامل اصلی و ۱۳ مؤلفه برای پرسشنامه «شکل گیری استارت آپ های ورزشی» شناسایی شد. عامل مدیریتی با چهار مؤلفه، عامل تجاری با سه مؤلفه، عامل محیطی با سه مؤلفه و عامل فنی با سه مؤلفه و در نهایت، پرسشنامه ای با ۴۹ سؤال پنج گزینه ای براساس مقیاس لیکرت و گزینه های خیلی موافقم (پنج امتیاز) تا خیلی مخالفم (یک امتیاز) تدوین شد. برای تأیید روایی محتوایی، نسخه مقدماتی پرسشنامه به مصاحبه شونده گان داده شد تا پرسشنامه را از نظر مطلوب بودن عبارات به لحاظ وضوح (استفاده از واژه های ساده و فهم شدنی) و کاربرد زبان مشترک (پرهیز از به کارگیری واژه های فنی و تخصصی) بررسی کنند. سپس نظرات آن ها اعمال شد. برای شاخص های روان سنجی سازه های پژوهش از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. به منظور اطمینان از روایی سازه و تأیید عامل های شناسایی شده در مرحله قبل (تحلیل عامل اکتشافی)، از آزمون تحلیل عامل تأییدی استفاده شد. پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ بررسی شد. کفایت حجم نمونه از طریق شاخص کیسر-میر-الکین^۱ گزارش

1. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)

شد. از شاخص‌های برازش مطلق^۱، نسبی^۲ (تطبیقی^۳) و مقتصد^۴ با در نظر گرفتن حداقل مقادیر عنوان شده توسط صاحب‌نظران برای تعیین نیکویی برازش استفاده شد. اولویت‌بندی عوامل با استفاده از آزمون فریدمن انجام گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده، تحلیل مدل و آزمون‌های آماری از نرم‌افزارهای اسپ‌اس‌اس^۵ و آموس^۶ نسخه ۲۳ استفاده شد.

نتایج

در بخش آمار توصیفی، وضعیت نمونه‌های پژوهش براساس جنسیت نشان داد، مردان ۶۱ درصد از نمونه پژوهش (۱۸۳ نفر) را و زنان ۳۹ درصد (۱۱۷ نفر) را تشکیل دادند. براساس وضعیت تأهل، افراد مجرد حدود ۳۹ درصد و افراد متأهل حدود ۶۱ درصد از نمونه پژوهش بودند.

در بخش آمار استنباطی، به تحلیل اکتشافی برای رعایت پیش‌فرض‌های موردنیاز و مربوط به استفاده از روش تحلیل عاملی، بررسی مؤلفه‌های پرسشنامه و ابعاد پرسشنامه شکل‌گیری استارت‌آپ ورزشی اشاره می‌شود.

نتایج جدول شماره یک نشان می‌دهد، در مرحله اول تحلیل عامل اکتشافی، تمامی پیش‌فرض‌های موردنیاز و مربوط به استفاده از روش تحلیل عاملی رعایت شده است. آزمون کیسیر-میر-آلکین شاخصی برای کفایت نمونه است. براساس آزمون مذکور می‌توان میزان تعلق متغیرها به یکدیگر (علیت عاملی) و در نتیجه مناسب بودن آن‌ها را برای تحلیل عاملی تشخیص داد و مناسب بودن هر متغیر را به‌تنهایی نیز مشخص کرد. با توجه به اینکه مقدار آن برابر با ۰/۸۲۰ است، قضاوت در مورد آن در حد عالی گزارش می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1. Absolute
2. Relative Fit Indices
3. Incremental
4. Parsimony
5. SPSS
6. AMOS

جدول ۱- نتایج آزمون‌های بارتلت و کیسر-میر-آلکین

Table 1- Bartlett and Kaise-Meyer-Olkin Tests Results

مقدار Measures	پیش فرض Statistics
0.820	مقدار کفایت حجم نمونه کیسر-میر-آلکین Kaiser- Meyer- Olkin measure of Sampling Adequacy
7072.16	آزمون کرویت بارتلت Approx. Chi-Square
1176	df
0.001	Bartlett's Test of Sphericity sig

جدول شماره دو، مقادیر ویژه، واریانس عامل‌ها و درصد واریانس تجمعی آن‌ها را نشان می‌دهد. توان پیش‌گویی این مدل براساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۷۸/۹۹۸ درصد است. تحلیل عاملی اکتشافی مرحله دوم برای هر ۱۳ مؤلفه پرسشنامه عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی بررسی شد.

جدول ۲- نتایج بررسی سهم واریانس هر یک از مؤلفه‌ها در پرسشنامه عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی

Table 2 - Results of Variance of Each Sub Factors in the Questionnaire of Factors Affecting the Formation of Sports Startups

Extraction Sum of Squared Loading			نام مؤلفه Name of Sub factor	شماره Number
Cumulative %	% of Variance	Total		
15.377	15.377	7.534	زمان‌بندی و برنامه‌ریزی آینده‌نگرانه (F1) Futuristic Scheduling and Planning (F1)	1
26.092	10.716	5.251	توانایی هماهنگی و تصمیم‌گیری (F2) Ability to Coordinate and Decide (F2)	2
33.398	7.306	3.580	توانایی سازماندهی و تیم‌سازی مهارت (F3) Ability to Organize and Build Skills (F3)	3
39.524	6.126	3.002	مهارت مذاکره (F4) Negotiation Skills (F4)	4
44.712	5.188	2.542	مطالعه بازار (F5) Market Study (F5)	5

ادامه جدول ۲- نتایج بررسی سهم واریانس هریک از مؤلفه‌ها در پرسشنامه عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی

Table 2 - Results of Variance of Each Sub Factors in the Questionnaire of Factors Affecting the Formation of Sports Startups

Extraction Sum of Squared Loading			نام مؤلفه	شماره
Cumulative %	% of Variance	Total	Name of Sub factor	Number
49.826	5.115	2.506	دانش اقتصادی و توانایی فروش (F6) Economic Knowledge and Sales Ability (F6)	6
54.939	5.113	2.505	توانایی شیوه‌های تأمین منابع مالی و توانایی تولید انبوه محصولات جدید (F7) Ability to Finance Methods and Ability to Mass-Produce NewProducts (F7)	7
59.905	4.965	2.433	فرهنگی و اجتماعی (F8) Cultural and Social (F8)	8
64.384	4.480	2.196	توانایی تحلیل جریان‌های سیاسی حاکم (F9) Ability to Analyze the Ruling Political Currents (F9)	9
68.605	4.221	2.068	آشنایی با قوانین و مقررات (F10) Familiarity with the Rules and Regulations (F10)	10
72.532	3.926	1.924	مدیریت ارتباطات و تکنولوژی (F11) Communication and Technology Management (F11)	11
75.962	3.430	1.681	توانایی تجزیه و شناخت سازمان‌های بین‌المللی و تسلط بر زمان آن‌ها (F12) Ability to Analyze and Recognize International Organizations and Master Their Time (F12)	12
78.998	3.036	1.488	آشنایی با رویکردهای ورزشی (F13) Familiarity with Sports Approaches (F13)	13

بر اساس آزمون کیسر-میر-آلکین و با توجه به اینکه مقدار آن برابر با ۰/۹۲۳ است، قضاوت در مورد آن در حد خوب گزارش می‌شود. با توجه به مقدار مجذور کای و سطح معناداری آزمون کرویت بارتلت ($X^2=۱۳۰۲/۵۲۳$, $P<۰/۰۱$) نتیجه گرفته می‌شود که بین عامل‌ها همبستگی وجود دارد.

جدول ۳- نتایج آزمون‌های بارتلت و کیسر-میر-الکین

Table 3- Bartlett and Kaiser-Meyer-Olkin Tests Results

مقدار Quantities	پیش فرض Statistics
0.923	مقدار کیسر-میر-الکین کفایت حجم نمونه Kaiser- Meyer- Olkin Measure of Sampling Adequacy
1302.523	آزمون کرویت بارتلت Approx. Chi-Square
78	Bartlett's Test of Sphericity df
0.001	p

جدول شماره چهار، مقادیر ویژه، واریانس عامل‌ها و درصد واریانس تجمعی آن‌ها را نشان می‌دهد. توان پیش‌گویی این مدل براساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۷۶/۱۷۱ درصد است.

جدول ۴- نتایج سهم واریانس هر یک از عامل‌ها در پرسشنامه عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی

Table 4 - Results the Variance of Each Factor in Questionnaire of Factors Affecting the Formation of Sports Startups

Extraction Sum of Squared Loading			عامل	شماره
Cumulative %	% of Variance	Total	Factor	Number
33.144	33.144	4.309	مدیریتی Management	1
48.882	15.739	2.046	تجاری Trade	2
62.549	13.666	1.177	محیطی Environment	3
76.171	13.622	1.177	فنی Technical	4

همان‌طور که در جدول شماره پنج مشاهده می‌شود، روابط تمامی مؤلفه‌ها با ابعاد (عوامل اصلی) مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی با توجه به مقادیر T-value و مقدار $\pm 1/96$ معنادار است.

جدول ۵- روابط مؤلفه‌ها با هر یک از عواملها

Table 5 - Relationships of Sub Factors with Each of Factors

Results	T-value	Coefficient of Determination	P value	بعد Dimension	مؤلفه Sub factor	ردیف Row
Confirm	14.72	0.86	0.82		مؤلفه ۱	1
Confirm	12.42	0.70	0.74	مدیریتی Management	مؤلفه ۲	2
Confirm	12.01	0.67	0.69		مؤلفه ۳	3
Confirm	14.37	0.83	0.78		مؤلفه ۴	4
Confirm	12.24	0.73	0.80		مؤلفه ۵	5
Confirm	80.70	0.44	0.57	تجاری Trade	مؤلفه ۶	6
Confirm	8.81	0.45	0.51		مؤلفه ۷	7
Confirm	11.01	0.64	0.65		مؤلفه ۸	8
Confirm	6.01	0.24	0.39	محیطی Environment	مؤلفه ۹	9
Confirm	11.05	0.64	0.61		مؤلفه ۱۰	10
Confirm	1.72	0.69	0.70		مؤلفه ۱۱	11
Confirm	8.95	0.46	0.61	فنی Technical	مؤلفه ۱۲	12
Confirm	8.52	0.42	0.56		مؤلفه ۱۳	13

ملاک معناداری ۱/۹۶ ± است.

براساس جدول شماره شش، رابطه تمامی ابعاد با هم معنادار است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۶- رابطه بین ابعاد پرسشنامه عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی
Table 6 - The Relationship Between the Questionnaire Dimensions of Factors Affecting the Formation of Sports Startups

ردیف	Row	Dimension	D1	D2	D3	D4
1	1	Management (D1)	میزان رابطه T-Value	0.83 20.69	0.80 17.85	0.85 21.14
2	2	Trade (D2)	میزان رابطه T-Value		0.85 17.33	0.91 21.13
3	3	Environment (D3)	میزان رابطه T-Value			0.91 20.60
4	4	Technical (D4)	میزان رابطه T-Value			

ملاک معناداری ۱/۹۶± است.

برای برازش مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی از آزمون نیکویی برازش^۱ استفاده شد. در آزمون نیکویی برازش، تناسب مجموعه داده‌های عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی بررسی شد. شاخص‌های نیکویی از سه شاخص مطلق، نسبی (تطبیقی) و مقتصد تشکیل شده که شاخص‌های آن در جدول شماره هفت نشان داده شده است. شاخص کای اسکور بهنجار شده

1. Goodness of Fit statistic
2. Root mean square Error of Approximation (RMSEA)
3. Parsimony Normed Fit Index (PNFI)
4. Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI)
5. Normed Fit Index (NFI)
6. Non-Normed Fit Index (NNFI)
7. Comparative Fit Index (CFI)
8. Incremental Fit Index (IFI)
9. Relative Fit Index (RFI)
10. Goodness of Fit Index (GFI)
11. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)

با مقدار برازش کمتر از ۵ (کلین، ۲۰۱۰)، شاخص برازش تطبیقی بیشتر از ۰/۹۰ (هو و بنتلز، ۱۹۹۹) و مقدار ریشه میانگین مربعات خطای بر آورد کمتر از ۰/۰۸ معقول و کمتر از ۰/۱۰ قابل قبول (برونی و کادک، ۱۹۹۳) است که در جدول نشان‌دهنده برازش مدل است. در مجموع، شاخص‌های آزمون نیکویی (خوبی) برازش تناسب مدل را تأیید کردند؛ بنابراین مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی از لحاظ شاخص‌های برازش، مناسب است.

جدول ۷- نتایج آزمون نیکویی برازش «تناسب مجموعه داده‌های مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری

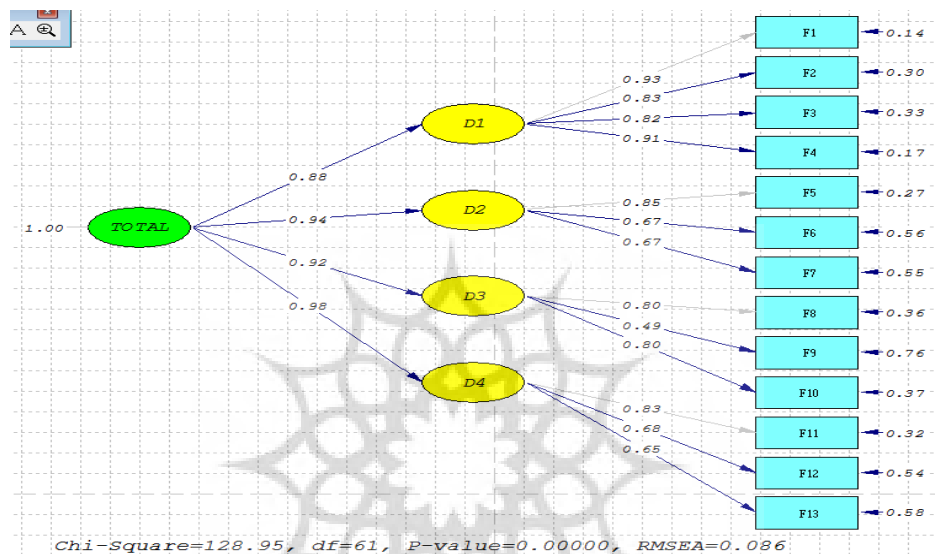
استارت‌آپ‌های ورزشی»

Table 7- The results of the Goodness of Fit Test "Consistent with the Model Data Set of Factors Affecting the Formation of Sports Startups"

Results	Quantities	Critical Value	Fit Statistics/ Indices	شاخص‌های برازش
Confirmation	2.11	<3	X ² /df	کا اسکوئر/ درجه
Confirmation	0.086	(<0.1) or <0.08	RMSEA ²	آزادی
Confirmation	0.75	>0.90	PNFI ³	ریشه میانگین مربعات خطای بر آورد
Confirmation	0.59	>0.90	PGFI ⁴	شاخص برازش هنجار مقتصد
Confirmation	0.96	>0.90	NFI ⁵	شاخص برازش
Confirmation	0.97	>0.90	NNFI ⁶	هنجار شده
Confirmation	0.98	>0.90	CFI ⁷	شاخص برازش
Confirmation	0.98	>0.90	IFI ⁸	غیرهنجار شاخص برازش
Confirmation	0.95	>0.90	RFI ⁹	مقایسه‌ای شاخص برازش تطبیقی
Confirmation	0.88	>0.90	GFI ¹⁰	شاخص برازش نسبی
Confirmation	0.82	>0.90	AGFI ¹¹	شاخص برازش نیکویی شاخص نیکویی برازش تطبیقی

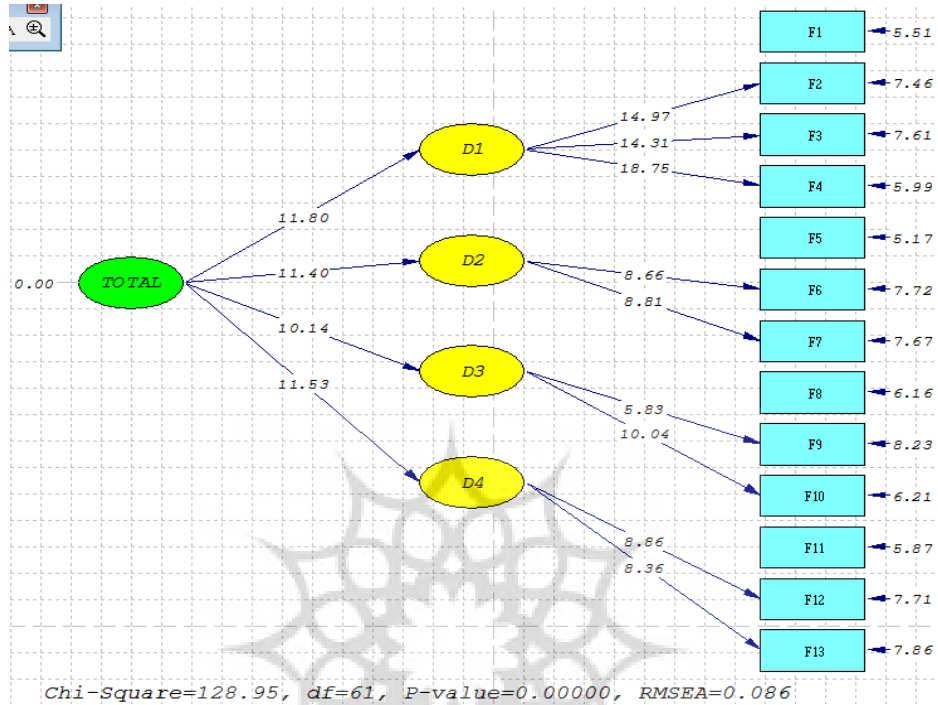

شکل شماره یک، مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی در حالت استاندارد و شکل شماره دو، مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی را در حالت معناداری نشان می‌دهند.

شکل ۱- مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی در حالت استاندارد (مدیریتی D1، تجاری D2، محیطی D3، فنی D4)

Figure 1- Model of Factors Affecting the Formation of Sports Startups in Standard Mode (Managerial D1, Trade D2, Environmental D3, Technical D4)

شکل ۲- مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی در حالت معناداری
Figure 2- Model of Factors Affecting the Formation of Sports Startups in a Significant Way

اولویت‌بندی ابعاد عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی یکی دیگر از اهداف پژوهش بود. نتایج جدول شماره هشت، نشان می‌دهد که اختلاف معناداری بین میانگین رتبه‌های اولویت‌بندی ابعاد عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی ($\chi^2=3/47, P>0/05$) وجود ندارد. در شکل شماره دو نمودار توصیفی هر کدام از ابعاد مشاهده می‌شود.

جدول ۸- نتایج آزمون فریدمن درباره اولویت بندی ابعاد عوامل مؤثر بر شکل گیری استارت آپ های ورزشی

Table 8- Results of Friedman Test Regarding Prioritization of Dimensions of Factors Affecting the Formation of Sports Startups

ردیف	اولویت بندی ابعاد Dimensions Priority	Average Ranking	f	Chi-Sq	df	p
1	مدیریتی Management	2.57	300	3.47	3	0.33
2	تجاری Trade	2.44				
3	محیطی Environment	2.42				
4	فنی Technical	2.56				

همچنین جدول شماره نه، نتایج اولویت بندی مؤلفه های عوامل مؤثر بر شکل گیری استارت آپ های ورزشی را نشان می دهد.

جدول ۹- نتایج آزمون فریدمن درباره اولویت بندی مؤلفه های عوامل مؤثر بر شکل گیری استارت آپ های ورزشی

Table 9 - Results of Friedman Test Regarding the Prioritization of Factors Affecting the Formation of Sports Startups

ردیف	مؤلفه ها Sub-factors	Average Ranking	f	Chi-sq	df	p
1	زمان بندی و برنامه ریزی آینده نگرانه Futuristic Scheduling and Planning	6.96	300	11.10	12	0.52
2	توانایی هماهنگی و تصمیم گیری Ability to Coordinate and Decide	7.10				
3	توانایی سازماندهی و تیم سازی مهارت Ability to Organize and Build Skills	7.18				
4	مهارت مذاکره Negotiation Skills	7.01				
5	مطالعه بازار Market Study	6.97				

ادامهٔ جدول ۹- نتایج آزمون فریدمن درباره اولویت‌بندی مؤلفه‌های عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی

Table 9 - Results of Friedman Test Regarding the Prioritization of Factors Affecting the Formation of Sports Startups

ردیف	Row	مؤلفه‌ها	Sub-factors	Average Ranking	f	Chi-sq	df	p
6	6	دانش اقتصادی و توانایی فروش	Economic Knowledge and Sales Ability	6.70				
7	7	توانایی شیوه‌های تأمین منابع مالی و توانایی تولید انبوه محصولات جدید	Ability to Finance Methods and Ability to Mass-Produce New Products	6.99				
8	8	فرهنگی و اجتماعی	Cultural and Social	6.63				
9	9	توانایی تحلیل جریان‌های سیاسی حاکم	Ability to Analyze the Ruling Political Currents	7.09				
10	10	آشنایی با قوانین و مقررات	Familiarity with the Rules and Regulations	7.41				
11	11	مدیریت ارتباطات و تکنولوژی	Communication and Technology Management	7.24				
12	12	توانایی تجزیه و شناخت سازمان‌های بین‌المللی و تسلط بر زبان آن‌ها	Ability to Analyze and Recognize International Organizations and Master Their Time	6.91				
13	13	آشنایی با رویکردهای ورزشی	Familiarity with Sports Approaches	6.84				

نتایج جدول نشان می‌دهد، اختلاف معناداری بین میانگین رتبه‌های اولویت‌بندی مؤلفه‌های عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی وجود ندارد ($x^2=11/10$, $P>0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری

در جهان رقابتی امروز، ایجاد شرکت‌های نوپا (استارت‌آپ) نقش مهمی در رشد، توسعه و صنعتی شدن اقتصاد کشورها ایفا می‌کند. امروزه اقبال جهانی به مقوله اقتصاد دانش‌محور زمینه فعالیت بیشتر شرکت‌های نوپا را به سوی دانش و فناوری سوق داده است. رشد سریع دانش و تغییرات نوآورانه از یک سو محرک کارآفرینان برای ایجاد کسب‌وکارهای نوپاست و از سوی دیگر با کاهش چرخه عمر محصولات و افزودن سرعت منسوخ‌شدن نوآوری‌ها، شکست زودرس کسب‌وکارهای نوپا را رقم می‌زند. این موضوع به‌ویژه در رابطه با ورزش و محصولات آن صدق می‌کند؛ چراکه بخش عمده‌ای از محصولات ورزشی همچون رویدادهای زنده چرخه عمر بسیار کوتاهی دارند. از طرفی، صنعت ورزش در کشور ما در حال تحول و رو به توسعه است و همین تحرک می‌تواند زمینه‌های مناسبی را برای فعالیت‌های استارت‌آپی در کنار ورزش میسر کند؛ بنابراین ضروری است که دانشگاه‌ها در زمینه فراهم‌آوردن مهارت‌های لازم به دانشجویان در زمینه فعالیت استارت‌آپ‌ها فعال‌تر باشند و زمینه‌های ارتقای گرایش به استارت‌آپ‌ها را فراهم آورند؛ چراکه امروزه چرخ‌های توسعه اقتصادی همواره با توسعه استارت‌آپ‌ها و مهارت‌های کارآفرینی دانش‌آموختگان رشته‌های مختلف به حرکت در می‌آید؛ از این رو ضرورت دارد این بخش از صنعت نیز ارتقا یابد؛ این در حالی است که برای استارت‌آپ‌های ورزشی در کشور ما مدل خاصی تعریف نشده و عوامل مؤثر بر آن شناسایی نشده است؛ بر این اساس، یافته‌های این پژوهش براساس مبانی نظری و انجام مصاحبه در بخش کیفی و مدل‌سازی معادلات ساختاری در بخش کمی است.

نتایج نشان داد، عامل مدیریتی (مؤلفه‌های زمان‌بندی و برنامه‌ریزی آینده‌نگرانه، توانایی هماهنگی و تصمیم‌گیری، توانایی سازماندهی و تیم‌سازی مهارت و مهارت مذاکره) بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی تأثیر دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش‌های جعفری و فروغی نعمت‌الهی (۲۰۲۰)، عزیزی و امینی سنزبکی (۲۰۲۰)، ثنایی‌پور و پاکدلیان (۲۰۱۹) همخوانی دارد. عظیم‌زاده (۲۰۱۳) به این نتیجه دست یافت که عوامل فردی، محیطی و سرمایه‌ای در ایجاد کسب‌وکارهای ورزشی نقش مؤثری ایفا می‌کنند. امینی و همکاران (۲۰۱۴) بیشترین موانع برای ایجاد کسب‌وکار از نظر دانشجویان تربیت‌بدنی را به ترتیب موانع آموزشی و سپس فردی دانستند. کر، کر و دالتون (۲۰۱۹) و کیم (۲۰۱۵) نیز به عوامل فردی و مدیریتی به‌عنوان عوامل مؤثر بر موفقیت در راه‌اندازی کسب‌وکارهای نوپا اشاره کردند.

در تبیین نتایج پژوهش، حاجی‌کریمی و همکاران (۲۰۲۰) معتقدند که مدیران با پیوند نوآوری به نیازهای جامعه، فرصت‌های ظهور توسعه محصول جدید را به نفع خود سوق می‌دهند و پشتیبانی مدیران از ایده‌های جدید از مرحله شروع ایده‌پردازی تا مرحله تجاری‌سازی، تضمین‌کننده موفقیت استارت‌آپ‌ها در فرایند خلاقانه و عملکرد بهتر توسعه محصول جدید است. امروزه کامیابی برای جوامع و سازمان‌هایی است که بین منابع کمیاب و قابلیت‌های مدیریتی و راه‌اندازی کسب‌وکار منابع انسانی خود رابطه معنادار برقرار کند؛ به عبارت دیگر، جامعه و سازمانی می‌تواند در مسیر توسعه، حرکت رو به جلو و باشتاب داشته باشد که با ایجاد بسترهای لازم، منابع انسانی خود را به دانش و مهارت راه‌اندازی کسب‌وکار مولد تجهیز کند تا آن‌ها با استفاده از این توانمندی ارزشمند، سایر منابع جامعه و سازمان را به‌سوی ایجاد ارزش و دستیابی به رشد و توسعه، مدیریت و هدایت کنند. در واقع، توسعه هر کشور در گرو استفاده بهینه از همه امکانات کشور به‌خصوص نیروی انسانی است که یکی از مهم‌ترین و کلیدی‌ترین سرمایه‌های هر کشور محسوب می‌شود و مسلم است که در این میان نقش نیروی انسانی متخصص و دانشگاهی بیش از دیگران است؛ بنابراین با توجه به مطالب عنوان‌شده نمی‌توان بدون مهارت‌های مدیریتی از عهده ایجاد و رشد استارت‌آپ‌های ورزشی برآمد؛ چراکه استارت‌آپ‌ها به‌عنوان کسب‌وکارهای نوپا نیازمند مدیریت بهینه در تمامی زمینه‌ها مانند مدیریت منابع، مدیریت مذاکرات، مدیریت بازاریابی، مدیریت روابط و... هستند؛ بنابراین بدون وجود مدیران لایق و شایسته نمی‌توان انتظار داشت که توانایی هماهنگی و تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی برای آینده در قالب سازماندهی و تیم‌سازی منابع انسانی آن به‌طور بهینه وجود داشته باشد؛ بر این اساس، احتمال موفق‌نشدن استارت‌آپ در صورت بی‌توجهی به این عوامل افزایش می‌یابد؛ بنابراین تسلط کافی بر برنامه‌ریزی راهبردی و مدرن بازاریابی، نظارت، ارزیابی و کنترل زمان‌بندی امور کسب‌وکار ورزشی، ایجاد هویت ساختاری مطلوب برای منسجم‌شدن کارهای گروهی، کسب تبحر در چانه‌زنی و مدیریت زمان در کسب‌وکار ورزشی پیشنهاد می‌شود.

نتایج پژوهش نشان داد، عامل تجاری (مؤلفه‌های مطالعه بازار، دانش اقتصادی، توانایی فروش و توانایی شیوه‌های تأمین منابع مالی و توانایی در تولید انبوه محصولات جدید) بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی تأثیر دارد. نتایج پژوهش با نتایج مطالعات واهبی و گمراوی (۲۰۲۰)، تقدیمی و همکاران (۲۰۱۹) و مروتی شریف‌آبادی، مفتاح‌زاده و حسینی (۲۰۱۹) همخوان است. کول و سوکولیک (۲۰۱۸) و کازیرو و کولیو (۲۰۱۹) عوامل تجاری، مالی و اقتصادی را از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر موفقیت استارت‌آپ‌ها نام برده‌اند. در این راستا لنز و همکاران (۲۰۱۴) نتیجه گرفتند، تأکید اصل فرصت‌های کسب‌وکار تمرکز بر تولید محصولات، خدمات و شیوه‌های جدید کاربردی در بازار و صنعت است. دمرز

(۲۰۱۵) نیز بازاریابی را عامل موفقیت استارت‌آپ‌ها دانسته است. کوهن و پیچی (۲۰۱۵) نشان داده‌اند، متغیرهایی از جمله مردم، فرصت‌ها و سرمایه با هم ترکیب شده و به سمت ارزش‌های اجتماعی کسب‌وکار نوپا هدایت می‌شوند؛ بنابراین نباید برای موفقیت استارت‌آپ‌های ورزشی وضعیت تجاری موجود و پیش‌بینی مسیر رشد و توسعه آینده را نادیده گرفت؛ از این‌رو شناخت تغییرات درخواست‌ها، ترجیحات مشتریان و فرصت‌های موجود در بازار، شناخت در استفاده از منابع انسانی متخصص در حوزه فروش و بازاریابی، به‌کارگیری نیروهای خلاق، نوآور و جوان در حیطه انواع تکنیک‌های فروش و شناخت شیوه‌های تأمین منابع مالی برای راه‌اندازی کسب‌وکار ورزشی پیشنهاد می‌شود.

نتایج پژوهش نشان داد، عامل محیطی (مؤلفه‌های فرهنگی و اجتماعی، توانایی تحلیل جریان‌های سیاسی حاکم و آشنایی با قوانین و مقررات) بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی تأثیر دارد. نتایج پژوهش با نتایج مطالعات عظیم‌زاده (۲۰۱۳)، امینی و همکاران (۲۰۱۴)، کیم (۲۰۱۵)، دمرز (۲۰۱۵) و کول و سوکولیک (۲۰۱۸) همخوان است. همچنین عزیزی و امینی سنزبکی (۲۰۲۰) در بعد محیطی، آشنایی با قوانین و مقررات از پیش تعیین شده و مطالعه آن را یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌ها معرفی کردند. ثنایی‌پور و پاکدلیان (۲۰۱۹) به این نتیجه دست یافتند که مؤلفه‌های فرهنگی و اجتماعی، سیاسی در بعد محیطی و مؤلفه‌های اقتصادی و مالی در بعد تجاری، در شکل‌گیری و توسعه رشد استارت‌آپ‌ها بسیار نقش مؤثری دارند. عزیزی و همکاران (۲۰۲۰) معتقدند، عوامل مختلفی در گسترش استارت‌آپ‌ها در سطوح خرد و کلان مؤثرند که این عوامل گاهی باعث شکست و سقوط این کسب‌وکارها می‌شود و به‌عنوان چالش‌های محیطی و داخلی مطرح هستند. کیم (۲۰۱۵) برخورداری از استراتژی صحیح، ارائه محصول مناسب، رفتار درست و مثبت‌اندیشی، شناخت سرمایه‌گذاران و ایجاد روابط مناسب و طولانی با آن‌ها بر موفقیت استارت‌آپ‌ها مؤثر دانسته است. باید توجه کرد که برخی عوامل محیطی همچون عوامل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، حقوقی و... نیز وجود دارند که نقش بسزایی در این مسیر ایفا می‌کنند؛ به‌عنوان نمونه، با توجه به ماهیت استارت‌آپ‌ها که مبتنی بر اینترنت و فضای مجازی هستند، باید توجه داشت که مسائل سیاسی کشور و از جمله تحریم‌های ظالمانه می‌تواند تأثیر منفی بر موفقیت آن‌ها داشته باشد؛ چراکه با وجود این تحریم‌ها، استارت‌آپ‌های داخلی به‌سختی می‌توانند مانند استارت‌آپ‌های خارجی که در سطح جهانی فراگیر شده‌اند، توسعه یابند. با توجه به نتایج، آموزش راه‌اندازی کسب‌وکار ورزشی در مدارس و دانشگاه‌ها، شناخت و تحلیل پدیده‌ها و مسائل اجتماعی (اثرات اعتیاد، جنگ، مهاجرت بر ورزش و...)، شناخت و تحلیل روندها و مسائل سیاسی (ادراک سیاسی ورزش، نقش تحولات سیاسی بر ورزش و...)، شناخت و تحلیل تدوین قوانین و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی در کسب‌وکارهای ورزشی

و شناخت و تسلط کافی بر آداب و رسوم اقوام و ملل و مسائل فرهنگی (بازی‌های بومی، تاریخچه ورزش‌ها و...) متناسب با هریک از مؤلفه‌های شناسایی شده پیشنهاد می‌شود.

نتایج پژوهش نشان داد، عامل فنی (مؤلفه‌های مدیریت ارتباطات و تکنولوژی، توانایی تجزیه و شناخت سازمان‌های بین‌المللی و تسلط بر زمان آن‌ها و آشنایی با رویکردهای ورزشی) بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی تأثیر دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش‌های کول و سوکولیک (۲۰۱۸)، کازیرو و کولیو (۲۰۱۹) و بولدورثانو و دیگران (۲۰۲۰) همخوان است، اما نادری (۲۰۱۳) مهارت‌های فنی، شخصی و مدیریتی را برای کارآفرینی ضعیف می‌داند و آموزش‌های رسمی دانشگاهی را به‌تنهایی برای پرورش مهارت‌های راه‌اندازی کسب‌وکار و آشنایی دانش‌آموختگان با بازار کافی نمی‌داند. مک‌کالیستر (۲۰۱۲) معتقد است، بیشترین عاملی که به شکست کسب‌وکار منجر می‌شود، برخوردار نبودن از پرسنل فنی است؛ بنابراین چنانچه دانش‌آموختگان دانشگاهی به مهارت‌های کارآفرینی تجهیز شوند، می‌توانند زمینه کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکارهای شخصی را فراهم کنند و بخشی از مشکلات اشتغال در کشور را برطرف کنند. همچنین بخشی از کارآفرینی می‌تواند در قالب استارت‌آپ‌های مختلف از جمله استارت‌آپ‌های ورزشی برای دانش‌آموختگان این رشته فراهم شود که لازمه آن آشنایی با عوامل مؤثر بر شکل‌گیری این استارت‌آپ‌ها و نیز کسب مهارت‌های لازم است. درنهایت با توجه به نتایج، امکان برقراری تغییرات سریع امکانات و تجهیزات فناوری اطلاعات، شناخت و آشنایی با فناوری مدرن و به‌روزرسانی آنلاین آن‌ها در جامعه (برنامه‌نویسی، گجت‌ها، پلتفرم‌ها و...)، کسب مهارت‌ها و تحولات تکنولوژی‌های کاملاً جدید، توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی و استفاده از خدمات به‌روز اینترنتی پیشنهاد می‌شود.

نتایج پژوهش نشان داد، اختلاف معناداری بین میانگین‌های رتبه‌های اولویت‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی وجود ندارد. مهارت‌ها و زیرساخت‌هایی همچون قابلیت‌های مدیریتی در بخش‌های متعدد، توانایی تیم‌سازی و همکاری مثبت با دیگران، توانایی شناخت بازار و عوامل مختلف مؤثر بر آن، کسب دانش اقتصادی، به‌کارگیری و توانمندسازی کارکنان متخصص و دارای ویژگی‌های لازم برای استارت‌آپ، وجود شرایط محیطی و فرهنگی اجتماعی برای تأسیس و توسعه استارت‌آپ‌های ورزشی، وجود زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و داشتن مهارت‌های لازم برای استفاده بهینه از آن‌ها و از این قبیل باید وجود داشته باشد تا بتوان استارت‌آپ‌های ورزشی را تأسیس کرد و به آینده آن‌ها امیدوار بود؛ بنابراین نمی‌توان یکی از آن‌ها را مهم‌تر از دیگری دانست. از این‌رو به علاقه‌مندان به راه‌اندازی استارت‌آپ‌های ورزشی پیشنهاد می‌شود، پیش از اقدام برای راه‌اندازی استارت‌آپ خود، تمامی مؤلفه‌های یادشده را به‌عنوان مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های

ورزشی مدنظر قرار دهند و با تحلیل هریک از آن‌ها، زمینه کاهش مشکلات و موانع احتمالی را فراهم کنند و احتمال موفقیت استارت‌آپ خود را افزایش دهند.

در جمع‌بندی کلی نتایج پژوهش باید عنوان کرد، تأسیس استارت‌آپ‌های ورزشی می‌تواند بخش مهمی از مشکلات اقتصادی دانشجویان و دانش‌آموختگان ورزشی و به‌طورکلی صنعت ورزش را برطرف کند؛ با این حال لازم است علاقه‌مندان و افرادی که قصد انجام این امر مهم را دارند، با توجه ویژه به موارد شناسایی شده در این تحقیق و نیز برنامه‌ریزی برای برطرف کردن کمبودهای احتمالی، زمینه‌های راه‌اندازی استارت‌آپ‌های موفق ورزشی در کشور را فراهم آورند؛ بر این اساس، مدل عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی تدوین شد که استفاده از این مدل می‌تواند چراغ راهنمای مناسبی برای این موضوع باشد. نتایج نشان داد، چهار عامل اصلی مدیریتی، تجاری، محیطی و فنی بر استارت‌آپ‌های ورزشی تأثیر دارند. محققان نیز در مطالعات خود به تعدادی از عوامل و مؤلفه‌های مؤثر بر موفقیت کسب‌وکارها و استارت‌آپ‌ها اشاره کرده بودند که در این پژوهش نیز آن مؤلفه‌ها و عوامل به‌عنوان عوامل و مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌های ورزشی شناسایی شدند. این موضوع نیز می‌تواند بر اهمیت مدل تدوین‌شده صحنه بگذارد.

با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود، مؤسسان استارت‌آپ‌های ورزشی با توسعه مهارت‌های مدیریتی خود همچون زمان‌بندی و برنامه‌ریزی آینده‌نگرانه، توانایی هماهنگی و تصمیم‌گیری، مهارت سازمان‌دهی و تیم‌سازی و مهارت‌های مذاکره، زمینه بهبود وضعیت عوامل مدیریتی و به‌دنبال آن، موفقیت استارت‌آپ خود را فراهم کنند. همچنین مؤسسان استارت‌آپ‌های ورزشی با توسعه مهارت‌هایی همچون دانش اقتصادی و توانایی فروش، توانایی شیوه‌های تأمین منابع مالی و توانایی تولید انبوه محصولات جدید، زمینه بهبود وضعیت عوامل تجاری و در پی آن، موفقیت استارت‌آپ خود را فراهم کنند. پیشنهاد می‌شود، با توجه ویژه به مؤلفه‌های محیطی از جمله توانایی تحلیل جریان‌های سیاسی حاکم و آشنایی با قوانین و مقررات موجود در زمینه استارت‌آپ‌ها، زمینه بهبود وضعیت عوامل محیطی و به‌دنبال آن، موفقیت استارت‌آپ خود را فراهم کنند. در نهایت پیشنهاد می‌شود، علاوه بر بهبود سرفصل‌های آموزشی دانشگاهی در رابطه با کسب‌وکارهای نوپا و کارآفرینی، مؤسسان استارت‌آپ‌های ورزشی با تقویت مهارت‌هایی مانند توانایی تجزیه و شناخت سازمان‌های بین‌المللی و تسلط بر زبان آن‌ها و آشنایی با رویکردهای ورزشی، زمینه ارتقای وضعیت عوامل فنی و به‌دنبال آن، موفقیت استارت‌آپ خود را فراهم کنند.

این پژوهش به‌صورت مقطعی انجام شد. پژوهش طولی در زمینه مشاغل استارت‌آپ با مؤلفه‌های مدل برازش‌شده می‌تواند راه را برای تأثیر و ارزش برنامه‌های توسعه ساخت استارت‌آپ‌های ورزشی ادامه

دهد. امکان دارد برآورده کردن پیشنهادهای عنوان‌شده چندان آسان و در دسترس مخاطب‌های مدنظر نباشد، اما یافته‌های این پژوهش به‌وضوح توانست به عوامل مهمی اشاره کند که می‌توانند موجب بهبود شکل‌گیری کسب‌وکارهای نوپا برای رسیدن به وضعیت مطلوب شوند.

References

1. Amini, M., Jamshidi, R., & Heidari Nejad, P. (2014). Prioritization of barriers to entrepreneurship from the perspective of physical education students using the method TOPSIS. *Research in Academic Sports*, 6, 15-32. (in Persian).
2. Anderegg, B. (2020). 10 startups to watch have ties to higher education. *Biz Times*. Milwaukee Business News.
3. Audretsch, D. B., Bonte, W., & Keilbach, M. (2008). Entrepreneurship capital and its impact on knowledge diffusion and economic performance. *Journal of Business Venturing*, 23(6), 687-698.
4. Azimzadeh, S. M. (2014). A model for starting a small and medium-sized sports business. *Sports Management and Development Quarterly*, 1, 51-68. (in Persian).
5. Azizi, M., & Amini Sanzighi, E. (2020). A study of legal factors affecting start-ups. Paper presented at the First National Conference on Law, Jurisprudence and Culture, Shiraz, Payame Noor University. (in Persian).
6. Braunerhjelm, P. (2010). Entrepreneurship, innovation and economic growth: Past experiences, current knowledge and policy implications. *Swedish Entrepreneurship Forum*. Available at: www.entrepreneurskapsforum.se
7. Boldureanu, G., Ionescu, A. M., & Bercu, A. M., Bedrule-Grigorut, A., & Boldureanu, M. V. (2020). Entrepreneurship education through successful entrepreneurial models in higher education institutions. *Sustainability*, 12, 1-33.
8. Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136-162). Newsbury Park: Sage.
9. Buchnik, T., Gilad, V., & Maital, S. (2018). University' influence on student decision to become entrepreneurs: Theory and evidence. *Journal of Entrepreneurship Education*, 21(3), 1-19.
10. Byrn, B. M. (2016). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications and programming* (3rd edition). New York: Routhledge.
11. Caseiro, N., & Coelho, A. (2019). The influence of business intelligence capacity, network learning and innovativeness on startups performance. *Journal of Innovation and Knowledge*, 4(3), 139-145.
12. Cole, R. A., & Sokolyk, T. (2018). Debt financing, survival, and growth of start-up firms. *Journal of Corporate Finance*, 50, 609-625.
13. Fiegerman, S. (2015). 10 Startups to Watch in 2015. Available at: [Http://Mashable.Com/](http://Mashable.Com/).

14. Forbes, J. (2017). Business start-up and resource guide. The North Carolina Small Business and Technology Development Center (SBTDC). University of North Carolina System, administered by NC State University, U.S. Small Business Administration.
15. Gentry, R., dalziel, T., & Jamison, M. (2013). Who do start-up firm imitate? A study of new market entries in the CLEC industry. *Journal of Small Business Management*, 51(4), 528-538.
16. Hosseinalizadeh, N. (2015). Investigating and identifying the challenges facing the recruitment and retention of human resources in small and start-up businesses (startups) studied: Knowledge-based businesses based in Tehran (Unpublished master's thesis). Tehran University. (in Persian).
17. Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cut-off criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55.
18. Jafari, M., & Foroughi Nemat Elahi, G. (2020). Identifying and ranking the success factors of startups located in the campus technology park of the University of Science and Technology by AHP method. Paper presented at the Third International Conference on Modern Management, Accounting, Economics and Banking Tricks with a Business Growth Approach, Tehran, Arvin Alborz Conference Company. (in Persian).
19. Kline, R. B. (2012). Principles and practice of structural equation modeling (3rd ed.). New York: The Guildford Press.
20. Kerr, S. P., Kerr, W. R., & Dalton, M. (2019). Risk attitudes and personality traits of entrepreneurs and venture team members. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(36), 17712-17716.
21. Mac Kay, M. (2015). The correlation between sports and entrepreneurial success. Manhattan College School of Business. Available at: https://content.manhattan.edu/school-of-business/research-papers/srwp2_michael_mackay.pdf.
22. Mazzucato, M. (2018). Mission-Oriented Research & Innovation in the European Union, European Commission: A problem-solving approach to fuel innovation-led growth. Publications Office.
23. Mohammadzadeh Tabrizi, H. (2017). Identifying and prioritizing the components of entrepreneurial marketing in start-up businesses (Case study). (Unpublished master's thesis). Tehran University. (in Persian).
24. Morovati Sharifabadi, A., Moftehzadeh, E., & Hosseini, Z. (2019). Identifying and investigating the key success factors of startups with strategic options analysis and development approach (SODA). Paper presented at the Fourth International Industrial Management Conference, Yazd University. (in Persian).
25. Nabi, G., Holden, R., & Walmsley, A. (2010). From student to entrepreneur: Towards a model of graduate career-making in business start-up. *Research Gate*, 3, 1-13.

26. Ndofirepi, T. M. (2020). Relationship between entrepreneurship education and entrepreneurial goal intentions: psychological traits as mediators. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 9(2), 1-20.
27. Ooi, Y. K., & Ahmad, S. (2012). A Study among university students in business start-ups in Malaysia: Motivations and obstacles to become entrepreneurs. *International Journal of Business and Social Science*, 3 (19), 181-192.
28. Sanaeipour, H., & Pakdelian, A. (2019). Analysis of factors affecting the growth and sustainability of agricultural startups in Iran: Descriptive-analytical approach. Paper presented at the National Conference on Economics, Development Management and Entrepreneurship with the Approach of Supporting Iranian Goods, Zahedan, Sistan and Baluchestan Industrial Management Organization. (in Persian)..
29. Saukkonen, J. (2017). From a student of startup business to a startup employee or entrepreneur: Study on career narratives of students in entrepreneurial programs in a university. *Journal of Educational Issues*, 3(1), 214-235.
30. Shoja, S., Shahlai, J., & Honary, H. (2014). Evaluation of the achievement of the educational goals of the Master of Physical Education on the career success of employed graduates. *Journal of Sport Management*, 6(3), 511-529. (in Persian).
31. 33. Sunonda, K. (2017). How to start and manage startup companies in India, a Case study approach. *International Journal of Engineering Development and Research*, 5(4), 167-174.
32. 34. Taqdimi, T., Gorgi, E., & Ghasemi, M. (2019). Identifying factors affecting startup activities in management students. Paper presented at the 4th National Conference on Management, Accounting and Economics with Emphasis on Regional and Global Marketing, Tehran, Shahid Beheshti University. (in Persian).
33. 35. Vamvaka, V., Stoforos, C., Palaskas, T., & Botsaris, C. (2020). Attitude toward entrepreneurship, perceived behavioral control, and entrepreneurial intention: dimensionality, structural relationships, and gender differences. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 9(5), 1-26.
34. 36. Vahbi, M., & Gomravi, S. (2020). Providing a framework for internet marketing for startups. Paper presented at the 5th International Conference on Electrical, Computer and Mechanical Engineering, Tehran, Mehr Arvand Higher Education Institute and Center for Strategies for Achieving Sustainable Development. (in Persian).
35. 37. Yarmohammadian, N., Moridian Pirdosti, A., & Nasrasfahani, R. (2018). Prioritization and analysis of participatory financing methods for urban projects. *Journal of Financial Management Strategy*, 6(22), 81-108. (in Persian).

استناد به مقاله

طالبی، محبوبه؛ نوربخش، پریوش؛ زارعی، علی؛ و نوربخش، مهوش. (۱۴۰۲). طراحی مدل و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری استارت آپ‌های ورزشی. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۵(۷۸)، ۴۶-۱۷. شناسه دیجیتال: 10.22089/smrj.2020.9341.3168

Talebi, M., Nourbakhsh, P., Zarei, A, & Noorbakhsh, M. (2023). Designing a Model and Prioritizing the Factors Affecting the Formation of Sport Start-Ups. Sport Management Studies, 15(78), 17-46. (in Persian). DOI: 10.22089/smrj.2020.9341.3168

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

